Európai Parlament
2014-2019

Plenárisülés-dokumentum

B8-0331/2017

15.5.2017

ÁLLÁSFOGLALÁSI INDÍTVÁNY

benyújtva a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője nyilatkozatát követően

az eljárási szabályzat 123. cikkének (2) bekezdése alapján

a Szíriára vonatkozó uniós stratégiáról
(2017/2654(RSP))

Victor Boştinaru, Elena Valenciano, Knut Fleckenstein, Neena Gill
az S&D képviselőcsoport nevében

B8-0331/2017

Az Európai Parlament állásfoglalása a Szíriára vonatkozó uniós stratégiáról (2017/2654(RSP))

Az Európai Parlament,

– tekintettel a Szíriáról szóló korábbi állásfoglalásaira,

– tekintettel a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője és a Bizottság „A Szíriára vonatkozó uniós stratégia elemei” című, 2017. március 14-i együttes javaslatára, valamint a Tanács Szíriáról szóló 2017. április 3-i következtetéseire, amelyek együttesen az EU új szíriai stratégiáját képezik;

– tekintettel az EU támogatásával a szíriai konfliktusról és a térségre gyakorolt hatásáról 2017. április 4–5-én tartott konferenciára, valamint annak társelnökei által kiadott nyilatkozatra,

– tekintettel az alelnöknek/főképviselőnek az EU nevében tett 2017. április 6-i nyilatkozatára a szíriai Idlíb tartományban végrehajtott feltételezett vegyi támadásról,

– tekintettel a 2012. június 30-i genfi közleményre és az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2254 (2015) számú határozatára,

– tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 2000. október 31-i, 1325 (2000) számú határozatára,

– tekintettel az ENSZ Közgyűlésének a Szíriai Arab Köztársaságban 2011 márciusa óta elkövetett, a nemzetközi jog hatálya alá tartozó legsúlyosabb bűncselekmények elkövetéséért felelős személyek elleni nyomozást és büntetőeljárás alá vonását segítő nemzetközi, pártatlan és független mechanizmus létrehozásáról szóló, 2016. december 9-i 71/248 sz. határozatára,

– tekintettel eljárási szabályzata 123. cikkének (2) bekezdésére,

A. mivel az EU számos alkalommal kimondta, hogy a térség konfliktusait katonai úton nem lehet megoldani, illetve csak egy Szíria által vezetett, inkluzív átmenet képes véget vetni a szíriaiak elfogadhatatlan szenvedéseinek;

B. mivel az Unió helyzetéről szóló 2016. szeptemberi beszédében Jean-Claude Juncker szót emelt egy, Szíriára vonatkozó uniós stratégia szükségessége mellett; mivel a Parlament felszólította Federica Mogherini alelnököt/főképviselőt annak biztosítására, hogy a Szíriával foglalkozó új stratégia a szíriai politikai helyzet rendezésének elősegítését célozza, és tartalmazzon a Szíriát támogató nemzetközi csoporton belüli vállalások betartását erősítő nyomon követési és végrehajtási eszközöket is;

C. mivel a Szíriára vonatkozó uniós stratégia célja annak körvonalazása, hogy az ENSZ által elfogadott, meglévő kereteken belül hogyan tud az EU láthatóbban és eredményesebben hozzájárulni a tartós politikai megoldáshoz Szíriában, továbbá hogyan tudja támogatni a megegyezést követő újjáépítést, amint megkezdődik a hiteles

átmenet folyamata; mivel ugyan nyilvánvaló, hogy az újjáépítés csak politikai megállapodás után kezdődhet, a megbékélési erőfeszítéseknek a lehető leghamarabb meg kell kezdődniük, és azokat az EU-nak támogatnia kell a hosszú távú stabilitás biztosítása érdekében; mivel ebben az összefüggésben az igazság kiderítése, az elszámoltathatóság és az átmeneti igazságszolgáltatás előmozdítása, valamint az amnesztia mind alapvető fontosságú;

D. mivel a 2016. december 30-án hatályba lépett tűzszünetet nem tartják be, azt több alkalommal megsértették és olyan súlyos incidensekre került sor, amilyen például a Hán Sejkúnban vélhetően a rezsim által elkövetett vegyi támadás vagy az Aleppo környékén ostrom alatt álló városokból az ott rekedteket kimenekítő buszok elleni bombatámadás; mivel rengeteg civil – köztük sok gyermek – állt e támadások célpontjában, akiknek szenvedései tovább folytatódnak ebben a brutális polgárháborúban;

E. mivel mindeddig sem az ENSZ által közvetített genfi béketárgyalások, sem pedig az asztanai kiegészítő tárgyalások nem hoztak kézzelfogható eredményeket; mivel a szíriai ellenzéki képviselők felfüggesztették részvételüket az asztanai tárgyalások utolsó fordulójában, így tiltakozva a lázadók kezében lévő területekkel szembeni légitámadások folytatása és Irán részvétele ellen; mivel Oroszország, Törökország és Irán megállapodást írt alá úgynevezett „deeszkalációs” létrehozásáról, amelyet a szíriai ellenzék nem hagyott jóvá;

F. mivel az EU bizonyította: eltökélt az iránt, hogy segítsen enyhíteni a konfliktus humanitárius következményeit; mivel a „Szíria és a térség jövőjének támogatása” elnevezésű brüsszeli konferencia holisztikus megközelítést fogadott el a szíriai válság kezelésére, kiegészítő pénzügyi segítséget nyújtva a humanitárius helyzetre való reagáláshoz; mivel az országban fennálló helyzet továbbra is kritikus fontosságú, mivel több mint 13,5 millió ember szorul segítségre Szíriában, közülük 4,7 millióan élnek ostromlott és nehezen elérhető területeken, továbbá 6,3 millió a belső menekültek száma;

1. üdvözli az EU szíriai stratégiáját és a brüsszeli konferencia eredményét, amely során 5,6 milliárd eurót kitevő támogatásra tettek ígéretet, ideértve az EU – a válság során a legnagyobb donor – 1,3 milliárd eurós vállalását; sürgeti az összes résztvevőt, hogy teljes mértékben tartsák tiszteletben kötelezettségvállalásaikat és tartsák fenn támogatásukat a jövőben is;

2. meggyőződése, hogy az EU-nak aktívabb szerepet kell vállalnia és latba kell vetnie a konfliktus utáni jelentős pénzügyi vállalásait annak érdekében, hogy fontos szerepet játsszon a jelenlegi ENSZ-megállapodás keretében meghozott tárgyalási erőfeszítésekben és biztosítsa a politikai átmenetet, a felek közeledésére törekvő, megkülönböztető politikát kialakítva, valamint olyan területeken fokozva erőfeszítéseit, amelyekben az Unió hozzáadott értéket képviselhet;

3. támogatja a szíriai állam egységét, szuverenitását, területi integritását és függetlenségét, és demokratikus jövőt kíván a szíriai népnek; elismeri az alelnök/főképviselő arra irányuló folyamatos erőfeszítéseit, hogy a régió kulcsszereplőihez forduljon a politikai átmenet biztosítása, a konfliktus utáni megbékélés és az újjáépítés érdekében; megismétli álláspontját, hogy egy szíriai vezetésű politikai folyamat – amely az ENSZ

által támogatott és ellenőrzött, az új alkotmány alapján tartott szabad és tisztességes választásokhoz fog vezetni – az egyetlen módja a béke megteremtésének az országban;

4. sürgeti az összes felet, hogy tartsák be a tűzszünetet, haladéktalanul hagyják abba a civilek elleni támadásokat és kerüljenek minden olyan intézkedést, amely hátráltatná a békére irányuló erőfeszítéseket;

5. a lehető legerőteljesebben elítéli a rezsim által Oroszország és az Irán-támogatta milíciák támogatásával elkövetett atrocitásokat, valamint az emberi jogok és a nemzetközi jog széles körű megsértését, valamint a nem állami fegyveres csoportok, különösen az ISIS/Dáis és más dzsihádista csoportok által elkövetett emberi jogi visszaéléseket és a nemzetközi humanitárius jog megsértését; ismételten felszólítja az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy utalja ezeket a háborús bűncselekményeket a Nemzetközi Büntetőbíróság elé, továbbá hangsúlyozza azon álláspontját, hogy a nemzetközi humanitárius jog és az emberi jogok megsértéséért felelős valamennyi személyt felelősségre kell vonni; arra buzdítja az összes államot, hogy a büntetlenség elleni küzdelemben alkalmazzák az egyetemes joghatóság elvét, és üdvözli az EU több tagállamának erre irányuló lépéseit;

6. feltétel nélkül elítél minden vegyi támadást, köztük a legutóbb Hán Sejkún város elleni támadást, és hangsúlyozza az alapos, pártatlan vizsgálat és az elszámoltathatóság szükségességét; üdvözli az ENSZ Közgyűlésének egy nemzetközi, pártatlan és független mechanizmus létrehozására irányuló határozatát, amely segítséget nyújt a 2011 márciusa óta Szíriában elkövetett, a nemzetközi jog hatálya alá tartozó legsúlyosabb bűncselekményekért felelős személyek elleni nyomozásban és büntetőeljárás alá vonásukban; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa – egy másik orosz vétó miatt – nem tudta elfogadni a Hán Sejkún város elleni vegyi támadást elítélő határozatot; hangsúlyozza, hogy Szíria köteles betartani a Vegyifegyver-tilalmi Szervezet (OPCW) tényfeltáró missziójának és az OPCW-ENSZ közös vizsgálati mechanizmusának ajánlásait, oly módon, hogy azonnali és akadálymentes hozzáférést biztosít minden egyes helyszínhez és elismeri a jogot e helyszínek ellenőrzésére;

7. sürgeti az Orosz Föderációt és az Iráni Iszlám Köztársaságot, hogy vessék latba befolyásukat a szíriai rezsimnél, egy olyan ésszerű kompromisszum elfogadása és aktív megvalósítása érdekében, amely véget vet a polgárháborúnak és megnyitja az utat egy inkluzív és valódi átmenet előtt; felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy továbbra is támogassák a mérsékelt ellenzéket, megnevezve és elszigetelve a radikalizálódott elemeket, illetve támogatva a megbékélést; arra ösztönzi a magas szintű tárgyalóbizottság tagjait, hogy továbbra is vegyenek részt az ENSZ által közvetített genfi tárgyalásokon;

8. tudomásul veszi a szíriai deeszkalációs zónák létrehozásáról szóló közelmúltbeli feljegyzést, és támogatja azt a szándékot, hogy megszilárduljon a tűzszünet, véget vessenek annak, hogy a rezsim légi ereje átrepüljön a deeszkalációs zónák felett, valamint megteremtődjenek a feltételek a humanitárius segítségnyújtáshoz, az orvosi segítségnyújtáshoz, a kitelepített polgári lakosok otthonukba való visszatéréséhez és a sérült infrastruktúra helyreállításához; hangsúlyozza ugyanakkor az ellenzék által felvetett aggodalmakat, amelyek szerint a megállapodás befolyási övezetek

létrehozásához és Szíria felosztásához vezethet; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy megszűnjön minden kétség a tűzszünet által nem érintett csoportokkal kapcsolatban, és felszólítja az összes felet – köztük Törökországot – annak biztosítására, hogy a megállapodás ne segítse elő a mérsékelt ellenzékkel szövetkező erők vagy az ISIS/Dáis elleni nemzetközi koalíció oldalán harcoló erőkkel szembeni támadásokat; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a megállapodás végrehajtásának nemzetközi ellenőrzését, és támogatni kell az ENSZ további bevonását, beleértve a humanitárius hozzáférés ellenőrzését is;

9. úgy véli, hogy az uniós stratégiának felül kellett volna vizsgálnia az ISIS/Dáis és az ENSZ által jegyzékbe vett egyéb terrorista szervezetek elleni küzdelemre vonatkozó szempontokat is, kiemelve és hangsúlyozva a terrorizmus terjedését megkönnyítő politikai és társadalmi-gazdasági kiváltó okokat, valamint megnevezve az ezek kezelésére irányuló konkrét fellépéseket; úgy véli továbbá, hogy ki kellett volna dolgozni a szíriai társadalom etnikai, vallási és felekezeti sokszínűségének megőrzéséhez való hozzájárulás módjait;

10. emlékeztet arra, hogy kulcsfontosságú a bizalomépítő intézkedések korai meghozatala, ideértve Szíria egész területén teljes mértékben akadálymentes humanitárius hozzáférést, az alapvető közszolgáltatások (villamos energia, víz, egészségügyi ellátás) biztosítását, az ostrom beszüntetését az összes városban, illetve a foglyok és túszok szabadon bocsátását; üdvözli a szíriai kormány és lázadó csoportok közötti megállapodást, amely lehetővé teszi négy megszállt város evakuálását; sürgeti az összes felet, hogy támogassák és könnyítsék meg a bizalomépítő intézkedésekre vonatkozó átfogó megállapodás elfogadását;

11. elégedettségét fejezi ki amiatt, hogy a civil társadalom szerepe – beleértve a női szervezeteket is – a tartós megoldás kulcsfontosságú elemeként került elismerésre; emlékeztet arra, hogy a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló, 1325. és 1820. sz. ENSZ-határozattal összhangban az EU-nak elő kell mozdítania és támogatnia kell a civil társadalom és a nők megfelelő részvételét vagy a velük folytatott konzultációt a békefolyamatban; ragaszkodik ahhoz, hogy Szíria új alkotmánya tükrözze a nők emberi jogait;

12. sajnálattal veszi tudomásul, hogy a pusztító polgári konfliktus évtizedekre visszavetette az országot a társadalmi és gazdasági fejlődés szempontjából, több millió embert kényszerítve munkanélküliségbe és a szegénységbe, lerombolva az egészségügyi és oktatási szolgáltatásokat, valamint a szíriaiak tömegét kényszerítve lakhelye elhagyására és agyelszívást okozva; ezért rámutat a nem humanitárius segítségnyújtás fokozásának fontosságára, amelynek célja a szíriai személyek ellenálló képességének megerősítése és a gazdaság újraindítása; úgy véli továbbá, hogy amint a konfliktus véget ért, ösztönözni kell a szakképzett szíriai menekültek visszatérését és az újjáépítési erőfeszítésekhez való hozzájárulást;

13. teljes mértékben támogatja a „Ne legyen elveszett gyermekgeneráció” elnevezésű kezdeményezés céljait Szíriában és a régióban, és felszólít további erőfeszítésekre annak megvalósítása érdekében, hogy az összes menekült és a befogadó közösségekben élő kiszolgáltatott gyermek minőségi oktatásban részesüljön, egyenlő hozzáférést biztosítva a lányok és a fiúk számára; hangsúlyozza annak szükségességét, hogy

elismerjék a menekülttáborokban folytatott – gyakran informális – oktatást, és támogassák e traumatizált gyermekek pszichés rehabilitációját;

14. úgy véli, hogy az EU-nak el kell kezdenie egy, a szíriai újjáépítésben való részvételére vonatkozó konkrét terv kidolgozását, valamint inkluzív erőfeszítésekre kell törekednie a kulcsfontosságú nemzetközi szervezetekkel és pénzintézetekkel, valamint a regionális és helyi szereplőkkel közösen; ebben a tekintetben támogatja az alelnök/főképviselő politikai párbeszédét a régió kulcsfontosságú szereplőivel folytatott politikai párbeszédet a szíriai jövőre vonatkozó uniós regionális kezdeményezés keretében; hangsúlyozza azonban annak fontosságát, hogy maguk a szíriaiak viseljék a felelősséget a konfliktus utáni újjáépítési folyamatban;

15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, az uniós tagállamok parlamentjeinek és kormányainak, az ENSZ-nek, a Szíriát támogató nemzetközi csoport tagjainak, valamint a szíriai konfliktusban érintett összes félnek.